

На заміну ENV 1504-9:1997 ; чинний від 2008-09-10. Вид. офіц. European Committee for Standardization (CEN), 2008. 29 с.

7. European Standard EN 1504. A simplified, illustrated guide for all involved in concrete repair. Manchester UK : BASF Construction Chemicals. 48 с.

8. Kurt F. von Fay. Guide to Concrete Repair. 2-ге вид. Denver USA : U.S. Department of the Interior Bureau of Reclamation Technical Service Center, 2015. 390 с.

9. Raupach M., Büttner T. Concrete Repair to EN 1504. Diagnosis, Design, Principles and Practice. Boca Raton USA : CRC Press. Taylor & Francis Group, 2014. 270 с.

10. The repair and protection of reinforced concrete with Sika in accordance with European standards EN 1504. Zürich Switzerland: Sika services AG, 2018. 56 с.

11. The repair and protection of reinforced concrete with Sika in accordance with European standards EN 1504. Hertfordshire UK: Sika Limited, 2016. 27 с.

kushnksena@gmail.com

Кушніренко О. М.

доктор економічних наук, доцент,

старший науковий співробітник відділу промислової політики,

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України» Київ, Україна

РОЗВИТОК ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ МІСТ УКРАЇНИ

Анотація. Дослідження присвячено обґрунтуванню важливості включення механізмів і заходів стимулювання розвитку індустріальних парків у систему стратегічного планування повоєнного відновлення міст України. Розглянуто перешкоди для розвитку та запропоновані заходи щодо активізації залучення учасників до індустріальних парків у містах.

Ключові слова: стратегія відновлення, промисловість, індустріальні парки, конкурентоспроможність.

Для України в умовах військового стану критично необхідним є стратегічне планування відновлення промислового сектору міст як базису обороноздатності та стійкості економіки. Ворог цілеспрямовано наносить удари по містах України не тільки, щоб вразити цивільне населення, а й знищити промисловий потенціал, адже більшість підприємств переробної промисловості розташовані переважно у великих містах, де сконцентровані необхідні виробничі ресурси й сформовані логістичні мережі. Як наслідок, українські міста мають незворотні втрати промислового потенціалу, які складають близько 30 %, відбувається руйнація виробничих і транспортних ланцюгів, втрата доступу до ресурсів (як сировинних, так і людських), ускладнення ведення господарської діяльності через перебої з енергопостачанням та комунікаціями тощо. Так, за оцінками Мінекономіки, падіння ВВП за підсумком 2022 року оцінюється на рівні 30,4 % з похибкою у 2 % [1]. Перед містами постала проблема відбудови житла, соціальних та історичних об'єктів, промисловості, транспортного сполучення, зелених зон, а також утилізації відходів від руйнувань. І хоч зараз українське суспільство знаходиться в умовах невизначеності під час війни, перспективи розвитку міст та їх спроможності щодо забезпечення комфортних умов проживання для мешканців (доступ до продовольства, води, ліків, громадського транспорту, опалення, управління відходами, телекомунікацій тощо), наявність високооплачуваних робочих місць та умов для відновлення здоров'я, вимагає стратегічного планування повоєнного відновлення міст на основі зелених принципів трансформації економіки та регіонів, фокус якої спрямований на людей, їх заціка-

вленість у поверненні у здорове, безпечне та життєздатне довкілля. Для цього важливо впровадити дієві заходи, націлені на відродження, реструктуризацію та модернізацію промисловості шляхом здійснення реконструктивних заходів із регіональної диверсифікації та розширення середньо- і високотехнологічного виробництва, що має ґрунтуватися на створенні раціональної структури нових промислових комплексів міст, що відповідатиме поточним і перспективним потребам ринку, економічної, технологічної екологічної та військової безпеки і забезпечуватиме реалізацію конкурентних переваг. Це передбачає формування самодостатнього комплексу галузей для забезпечення стійкості локальної економіки до різноманітних внутрішніх і зовнішніх соціально-економічних і воєнно-політичних шоків [2, с. 23].

Індустріальні парки наразі визнано дієвим інструментом економічного розвитку в багатьох країнах. Це і досвід «країни-східного тигру» Китаю, де індустріальні парки відіграли важливу роль у сприянні швидкому економічному зростанню провінцій, прискоренні темпів індустріалізації та інтеграції у світовий ринок. Індустріальні парки (спеціальні економічні зони, національні зони розвитку, зони розвитку провінцій та вторинні зони розвитку міст) з 1978 року стали найдинамічнішими районами економічного зростання Китаю [3]. Це і успішні приклади країн, що спромоглися здійснити модернізацію та стати активними учасниками міжнародної торгівлі продукцією з високою доданою вартістю (США, Німеччина, Чехія, Японія, Туреччина, Південна Корея та ін).

Посилює важливість активізації розвитку індустріальних парків і європейський вектор інтеграції України, зокрема промислова політика ЄС. Йдеться про низку оприлюднених документів у рамках «Стратегічного порядку денного Європейської ради на 2019–2024 роки», що визначає основні пріоритети, якими керуватиметься робота ЄС у найближчі роки, де передбачено розвиток індустріальних парків як інструменту підтримки реструктуризації в багатьох країнах — членах ЄС і впровадження спеціальних платформ популяризації індустріальних парків [4]. До того ж аналітичний інструмент GoogleTrends показує стабільно високий (навіть найвищий у 2019 році) рівень популярності запиту «Індустріальний парк» не тільки в Україні, а й у усьому світі протягом останніх п'яти років [5].

В Україні подібні процеси також знаходять своє відображення. Так, у проєкті Плану відновлення оприлюднено низку інструментів як для повоєнного, так і для перспективного розвитку міст. Зокрема, розробка та реалізація різноманітних програм і планів (наприклад, програми регіонального розвитку «Територіальна згуртованість України» та «Розвиток людського капіталу», програма «Стимулювання розвитку регіональних полюсів зростання», «Нове українське село», «Розвиток прикордонних територій в несприятливих умовах», «Розвиток макрорегіону українських Карпат», Державна цільова програма справедливої трансформації монофункціональних міст України, плани відновлення та модернізації інфраструктурних об'єктів), розробка методичних посібників і заходів з підвищення поінформованості, створення спеціальних механізмів фінансування відбудови, удосконалення законодавства, розвиток індустріальних парків, реалізація пілотних проєктів, посилення спроможності органів місцевого самоврядування тощо [6]. До того ж у «Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023–2030 роки», ухваленій розпорядженням КМУ 24.02.2023 р. № 176-р, індустріальні парки визначаються як перевірені часом і міжнародним досвідом механізми індустріалізації економіки, модернізації промисловості шляхом впровадження підходів ресурсоефективності та моделі «циркулярної економіки», залучення інвестицій, підвищення рівня зайнятості населення, забезпечення збалансованого регіонального та місцевого розвитку. В Стратегії прописані цілі, задачі, механізми (організаційний, економічний, фінансовий та екологічний), передбачені очікувані результати на кожному етапі із зазначенням строків досягнення цільових показників та орієнтовного обсягу необхідних фінансових, матеріально-технічних, людських та інших ресурсів [7].

Водночас, механізми стимулювання розвитку українських індустріальних парків тільки починають формуватися. В Україні хоч і ухвалені нормативно-правові засади розвитку індустріальних парків, але в практичній площині їх функціонування виникають значні перешкоди. Це фінансові, адміністративні, організаційні, технічні бар'єри доступу до мереж енерго-, тепло-, водопостачання та телекомунікаційних мереж, а також недосконалість механізму компенсації втрат при такому під'єднанні.

Враховуючи важливість розвитку індустріальних парків як дієвого інструменту промислової політики для економічного відродження міст, важливим є внесення доповнення до проектів і заходів Плану відновлення України «Відновлення та модернізація житла та інфраструктури регіонів» пропозиціями, що сприятимуть усуненню перешкод для входження промислових підприємств до індустріальних парків. Мова йде про конкретні зміни до норм регулювання, а саме внесення змін до Стратегії розвитку індустріальних парків до 2030 року, та до Постанови «Про затвердження Порядку тимчасового приєднання електроустановок до системи розподілу у період дії в Україні воєнного стану» положень щодо посилення відповідальності органів місцевого самоврядування за створення перешкод при виділенні меж земельної ділянки та прогнозованої точки приєднання (для нових об'єктів), обрахунку оплати за послуги приєднання до електромереж та дотримання термінів підключення. Це сприятиме об'єднанню зусиль для просування спільних інтересів на всіх рівнях державної влади і місцевого самоврядування й формуванню якісних стандартів роботи індустріальних парків.

Отже, в умовах війни та повоєнного відновлення міст індустріальні парки є зручним промисловим майданчиком для розвитку бізнесу та дієвим способом вирішення проблеми безробіття в громадах. Але насамперед — це довгостроковий інструмент повоєнного відродження та розвитку української економіки, який необхідно активізувати, наближаючи перемогу на економічному фронті. Водночас військові виклики поставили учасників індустріальних парків у надзвичайно складні умови. Фізичне руйнування виробничих активів внаслідок обстрілів та ракетних атак, вимушена міграція персоналу, порушення логістичних мереж, зменшення споживчого попиту та замовлень, зростання вартості ресурсів, у тому числі електричної енергії, призводять до ускладнення господарської діяльності, скорочення бізнес-активностей, втрат і фінансових збитків. Це посилює важливість державної та регіональної підтримки, що зумовлено, перш за все, військовими ризиками та імплементацією європейських засад і принципів щодо бізнес-процесів, а саме залучення до глобального тренду сталого розвитку ЄС та вектору вуглецевої нейтральності в рамках Європейського зеленого курсу, що дозволить місцевим виробникам вийти на європейські ринки. Водночас заходи та проекти стимулювання розвитку індустріальних парків мають бути чітко окреслені у візії майбутнього, зокрема у стратегічних документах муніципального управління.

Література

1. Мінекономіки попередньо оцінює падіння ВВП в 2022 році на рівні 30,4 %. Повідомлення Міністерства економіки України. 05 січня 2023 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minekonomiky-poperedno-otsiniuiiepadinnia-vvp-v-2022-rotsi-na-rivni-304#:~:text=>
2. Дейнеко Л.В., Кушніренко О.М., Ципліцька О.О., Гахович Н.Г. Наслідки повномасштабної воєнної агресії РФ для української промисловості. Економіка України. 2022. № 5. С. 3–25. DOI : <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.05.003>.
3. Experiences and best practices of industrial park development in the people's republic of China. United Nations Industrial Development Organization Chinese Academy of International Trade and Economic Cooperation. November 2020. URL: https://www.unido.org/sites/default/files/files/2020-11/EN_Experiences_and_Best_Practices_of_Industrial_Park_Development_in_China.pdf.
4. Making Europe's businesses future-ready: A new Industrial Strategy for a globally competitive, green and digital Europe. The European Commission. 10.03.2020. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_416.

5. Google Trends. 2022. URL: <https://trends.google.com/trends/explore?date=today%205-y&q=%D1%96%D0%BD%D0%B4%D1%83%D1%81%D1%82%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BA,industrial%20park>.

6. Повоєнне відновлення міст України: зелена відбудова та зелена трансформація. Ав. кол.: Андрусевич А., Андрусевич Н., Козак З., Романко С. Аналітичний документ. Листопад 2022. URL: <https://rac.org.ua/priorytety/viyna-ta-zelena-vidbudova-ukrayiny/povoenne-vidnovlennya-mist-ukrayiny-zelena-vidbudova-ta-zelena-transformatsiya-2022>.

7. Розпорядження КМУ від 24 лютого 2023 р. № 176-р «Про схвалення Стратегії розвитку індустриальних парків на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-2023-%D1%80#Text>.

nadezda_pisarenko@ukr.net

Лісовська В. П.

кандидат фізико-математичних наук, професор кафедри вищої математики
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Буксіна І. В.

аспірантка кафедри вищої математики

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ЦІНОУТВОРЕННЯ НА РИНКУ ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ ЯК СОЦІАЛЬНА СКЛАДОВА УРБАНІСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація. У ході проведеного дослідження виявлено, що сутність ціноутворення на ринку продовольчих товарів полягає в утриманні оптимального рівня і структури ціни, у контролі постійних змін товарів і ринків з метою підвищення прибутковості підприємств, особливо продовольчих товарів. З'ясовано, що ціноутворення на ринку продовольчих товарів є одним із факторів ефективної діяльності підприємства, флагманом успішної діяльності підприємств будь-якої форми власності, яка повинна завжди піддаватись аналізу, діагностиці, коригуванню як соціальна складова урбаністичної політики.

Ключові слова: ціноутворення; ціна; продовольчі товари; урбаністична політика.

В умовах постійно зростаючої ринкової конкурентної боротьби зростає значення ціноутворення на ринку продовольчих товарів і формування ефективної системи управління цінами. Пошук нових методів ціноутворення, цінових стратегій, тактичних підходів на кшталт традиційним є однією з пріоритетних задач у процесі формування цінової політики підприємств. Орієнтуючись на досвід економічно розвинених європейських країн, можна відзначити, що ціноутворення на ринку продовольчих товарів повинне обов'язково враховувати особливості як попиту, так і конкурентного середовища. На сьогодні повільний розвиток створення ефективних процесів ціноутворення українських підприємств значною мірою пов'язаний з відсутністю необхідного теоретичного та методичного забезпечення процесу цінової політики. Отже, дослідження особливостей формування ціноутворення на ринку продовольчих товарів є актуальним і важливим питанням сучасних економічних досліджень.

Теоретичним і практичним аспектам політики ціноутворення, проблемам побудови механізму формування цін та їх аналізу присвячено багато наукових досліджень. Можна виділити роботи таких авторів, як Котлер Ф., Хоскінг Ф., Литвиненко Я.В., Мазура О.Є., Тормоса Ю.Г., Шкварчука Л.О., Артуса М.М., Герасимчука В.Г. та інших. Але не дослідженим на сьогодні питанням є формування та реалізація етапів ефективної цінової політики на ринку продовольчих товарів, які потребують особливої уваги та аналізу.